

Kraków 14 czerwiec 2023r.

Autor: Mgr lic. Anna Gładkowska

Tytuł: Duchowość katechety świeckiego na podstawie czasopisma „Katecheta”

Streszczenie pracy

Niniejsza praca zatytułowana jest: Duchowość katechety świeckiego na podstawie czasopisma „Katecheta” i stanowi efekt badania czasopisma „Katecheta” pod kątem duchowości świeckiego katechety. Celem pierwszego rozdziału, który został zatytułowany „Definicja pojęć: świecki, katecheta, duchowość” było wyjaśnienie pojęć zawartych w tytule niniejszej dysertacji. „Świeckość w Kościele”, a więc punkt pierwszy, przedstawił krótką historię pojęcia «świecki». Dokumenty katechetyczne Kościoła, jak również literatura pedagogiczno-katechetyczna zawarta w punkcie drugim: „Funkcje katechety” posłużyła zaprezentowaniu kompetencji, które powinien posiadać katecheta, a także przedstawieniu pełnionych przez niego funkcji i ukazaniu różnic pomiędzy katechetą a nauczycielem religii. Duchowość rozumiana jako określony styl ludzkiego życia, o który należy się troszczyć, co w efekcie przyczynia się do nabywania określonych postaw, sięgania po tradycje i wybierania konkretnych wartości, została omówiona w punkcie pod tytułem „Pojęcie duchowości”. Ostatnia część pierwszego rozdziału, która dotyczy „Duchowości świeckich katechetów” zebrała razem omawiane wcześniej pojęcia i przedstawiła ich znaczenie, a także odniosła się do zadań powierzonych świeckim katechetom i właściwej im duchowości, która winna być trynitarna i chrystocentryczna. Drugi rozdział niniejszej rozprawy odnosił się do „Katechety świeckiego w nauczaniu Kościoła”. Pierwszy punkt pod tytułem „Jezus z Nazaretu jako wzór dla katechetów” skupił się na przedstawieniu Syna Bożego, który stanowi nieodzowny wzór dla wszystkich podejmujących się dzieła katechizacji dzieci i młodzieży. W kolejnym punkcie rozdziału o nazwie „Aktualność nauczania św. Augustyna na temat katechezy” refleksji został poddany artykuł Księdza Krystiana Grabijasa, który podjął próbę zmierzenia się z nauczaniem Biskupa Hippony, starając się wskazać to, co odnosi się do osób katechizujących. Nauczanie katechetyczne w posłudze Jana Pawła II odgrywało szczególną rolę, o czym świadczą nie tylko środowowe katechezy, lecz także osobiste wyznania, podkreślające znaczenie tej formy posługi słowa w całokształcie misji Kościoła. Wniosek ten został zaprezentowany w punkcie trzecim: „Św. Jan Paweł II do katechetów i nauczycieli religii”. Z kolei lektura

wywiadu z Ojcem Świętym Franciszkiem, od której rozpoczyna się ostatni punkt rozdziału zatytułowany „Jorgego Bergoglia/Papieża Franciszka myśl o edukacji, a wychowawcza rola katechety” daje możliwość poznania nie tylko papieskich myśli dotyczących edukacji, ale również osobowości i katechetycznego stylu myślenia obecnego papieża. Szczególnie lektura jego adhortacji, „Evangellii Gaudium” dała możliwość zapoznania się z kontynuacją posoborowej refleksji Kościoła nad ewangelizacją rozumianą jako głoszenie Chrystusa słowem i świadectwem życia. Wybranie takich elementów nauczania Kościoła było podyktowane materiałami źródłowymi zawartymi w „Katechecie”. Jednocześnie, wzięwszy pod uwagę fakt, że w nauczaniu obu papieży odnaleźliśmy najważniejsze dokumenty Soboru Watykańskiego II należy stwierdzić, że omówione postacie stanowią najistotniejsze z punktu widzenia katechety świeckiego etapy nauczania Kościoła. Trzeci rozdział niniejszej rozprawy zatytułowany „Realizacja zadań świeckiego katechety jako wyraz udziału w potrójnej misji Chrystusa” rozpoczął się od przedstawienia zadań podejmowanych przez świeckich katechetów, których realizacja w duchu miłości i posłuszeństwa stanowi istotną okazję do postępowania na drodze świętości. Analiza „Katechety” pozwoliła stwierdzić, że do tych zadań należą: pogłębianie świadomości własnego powołania, naśladowanie Chrystusa, a także pełnienie misji kapłańskiej, królewskiej i prorockiej, co przybliżył pierwszy punkt pod tytułem „Udział świeckich katechetów w potrójnej misji Chrystusa ze szczególnym uwzględnieniem misji prorockiej”. Punkt drugi, czyli „Wychowawcza rola katechety” pokazał, że katecheta jako wychowawca nie eksponuje w katechezie swojej funkcji, ale w partnerski sposób pomaga wychowankom w urzeczywistnianiu ich własnej osobowości, co oznacza, że kształtuje postawy, wzbudza potrzebę wartości, umacnia wole dążenia ku dobru i wskazuje najgłębsze motywacje do podjęcia działania, pomagając w ten sposób uczniom rozwijać ich człowieczeństwo. Z tego też powodu rodzi się konieczność nieustannej weryfikacji i kształtowania przez katechetę własnej osobowości po to, by cechowała go życzliwość, znajomość wychowanków, twórczość, miłość wychowawcza, a także zdolność do empatii. Ostatni punkt rozdziału, czyli „Formacja sfery duchowej ludzi młodych” przedstawił kwestie kształtowania dojrzałości w sferze duchowej, co, choć jest elementem koniecznym w wychowaniu współczesnego człowieka, należy do zadań bardzo często zaniedbywanych w systemach pedagogicznych. Negatywnym skutkiem tego zjawiska jest zanik tęsknoty za rozwojem duchowym u ludzi młodych, bez którego nie jest możliwe świadome i odpowiedzialne kierowanie swoim życiem. Rozdział czwarty, zatytułowany „Powołanie do świętości jako istotny wymiar tożsamości katechety świeckiego” zaczął się od zaprezentowania w punkcie nazwanym „Oczekiwania wobec szkolnego katechety” faktu, że z

pojęciem «szkolny katecheta» wiąże się pewna kościelna i społeczna rola, a wraz z nią bardzo konkretne oczekiwania środowiska. Odpowiedzią na te oczekiwania jest refleksja nad tajemnicą tożsamości katechety świeckiego. Refleksja zawarta w tym fragmencie pracy musiała uwzględnić przede wszystkim podstawowe elementy tożsamości wszystkich członków laikatu, czemu został poświęcony punkt drugi wspomnianego rozdziału. Z kolei ostatni punkt pokazał wyraźnie, że rdzeniem tożsamości świeckiego katechety winno być pragnienie pozytywnej odpowiedzi na dar powołania do świętości. To dążenie, będące darem Ducha Świętego, jest wpisane w serce każdego człowieka wierzącego, więc tym bardziej świeckiego katechety, który winien pomagać innym na drodze do Boga. Ostatni, piąty rozdział dysertacji, czyli „Wymogi formacji” stanowi rozwinięcie zadań związanych z potrzebą współpracy z łaską Bożą wzywającą do uświęcenia przez realizację życiowego powołania. Ta część pracy zaprezentowała szczególne znaczenie, jakie w odniesieniu do chrześcijańskiej duchowości posiada kwestia formacji katechetów świeckich. Jak wynika z analizy tekstów „Katechety”, nie chodzi tutaj jedynie o formację intelektualną, ale w szczególności o formację duchową, co zostało ujęte w pierwszym punkcie: „Charakterystyka formacji świeckich katechetów”. W drugim punkcie pod tytułem „Wymogi i środki służące formacji świeckich katechetów”, w nawiązaniu do „Dyrektorium ogólnego o katechizacji” zostało wyjaśnione rozumienie trzech wymiarów formacji, którymi są: być, wiedzieć i działać. Ostatni punkt rozdziału, czyli „Szczególne znaczenie formacji do modlitwy” odniósł się do istoty formacji duchowej, czyli tematyki życia modlitewnego. Dla formacji świeckich katechetów ważne jest, że modlitwa została w wyjątkowy sposób objawiona w osobie Syna Bożego, który swoją postawą i swoim nauczaniem jasno ukazał na czym polega jej istota.

14 czerwiec 2023 ✓

Anna Gradkowska